



Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainos ir prognozės / 2022 m. spalio

ELEKTRA

Vidutinės mėnesio „Nord Pool“ biržos elektros energijos [kainos](#) Lietuvos kainų zonoje

51 % ↓
nuo praėjusio mėn.



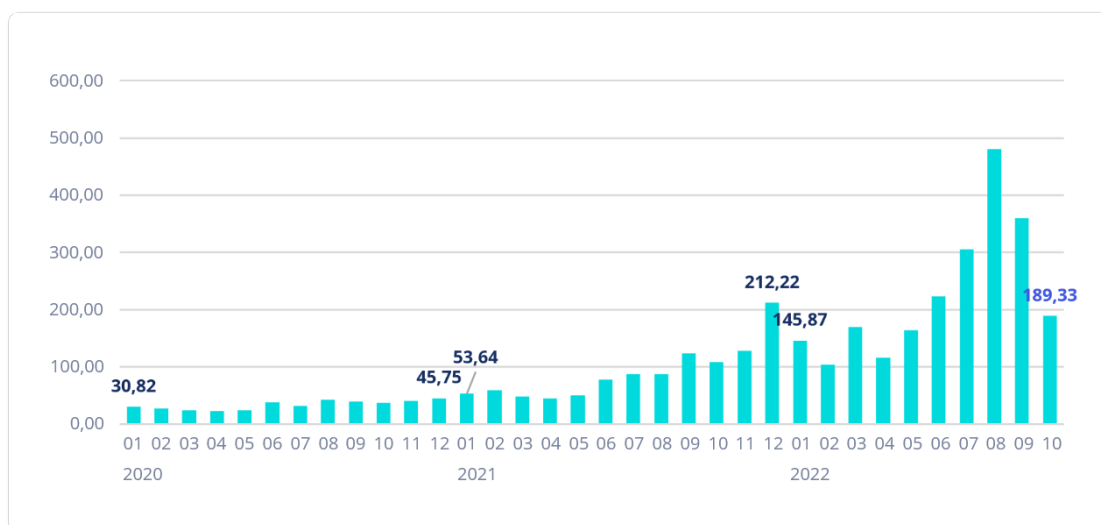
SPALIS

189,33 Eur / MWh

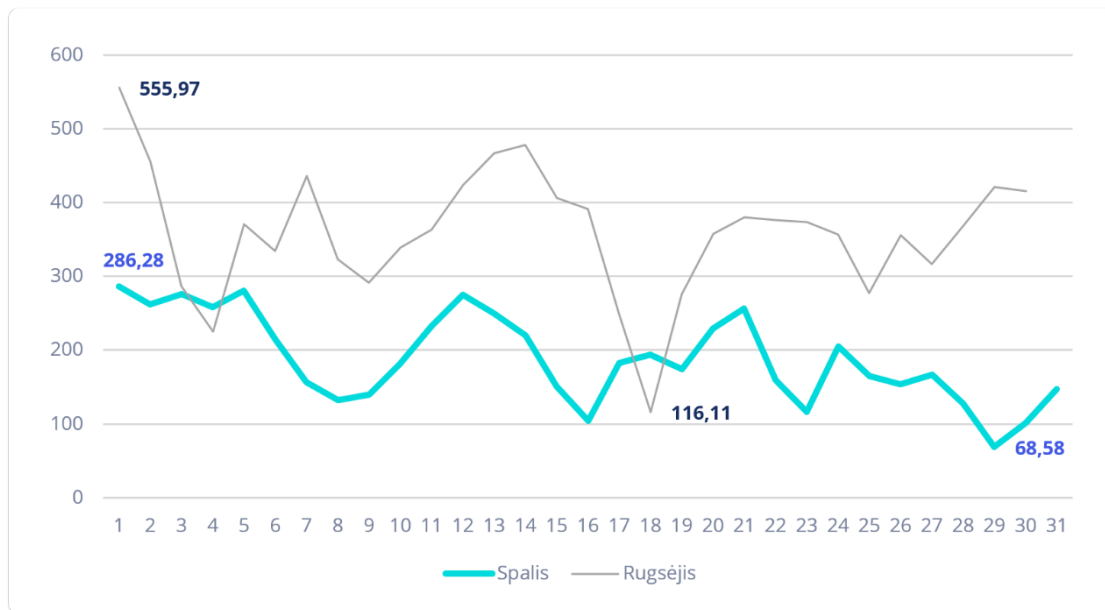
RUGSĖJIS

359,68 Eur / MWh

Elektros energijos biržos „Nord Pool“ kainai Lietuvos kainų zonoje tiekėjas **nedaro įtakos**, o kainos pokyčius lemia tokie veiksniai kaip: Europoje ir kitose pasaulio šalyse besiklostančios situacijos, susijusios su energetika, geopolitinė padėtis, permainingos oro sąlygos, elektrinių atjungimai dėl planuoto remonto ar nenumatytų gedimų, besikeisiančios apyvartinių taršos leidimų (ATL) kainos, klientų energijos vartojimo intensyvumas ir pan.



Vidutinė spalio mėnesio dienos „Nord Pool“ [kaina](#) Lietuvos kainų zonoje



Spalį **aukščiausia** elektros energijos kaina buvo **286,28 Eur/MWh** (spalio 1 d.), o **žemiausia** – **65,58 Eur/MWh** (spalio 29 d.). Kas lėmė tokius kainų šuolius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Spalio mėnesį elektros energijos kainą formavę veiksniai ir įvykiai:



Koreliacija su gamtinėmis dujomis

Elektros energijos kaina stipriai priklauso nuo gamtinių dujų kainos rinkoje. Spalio mėnesį Europos gamtinių dujų saugyklų užpildymo lygis buvo aukštas, ES nebeperka gamtinių dujų, tai lėmė reikšmingą paklausos ir dujų kainos mažėjimą.



Palankios oro sąlygos

Elektros energijos kainų mažėjimą lėmė ir neįprastai šiltas ruduo bei išaugęs kritulių kiekis, todėl buvo importuojama pigi elektros energija iš Skandinavijos regiono. Artimiausiu metu galima tikėtis, kad mažesnė elektros energijos kaina laikysis, tačiau įsibėgėjus žiemai kainos, tikėtina, kils. Kokių tempų? Viskas priklausys nuo karo veiksnių Ukrainoje bei oro sąlygų.

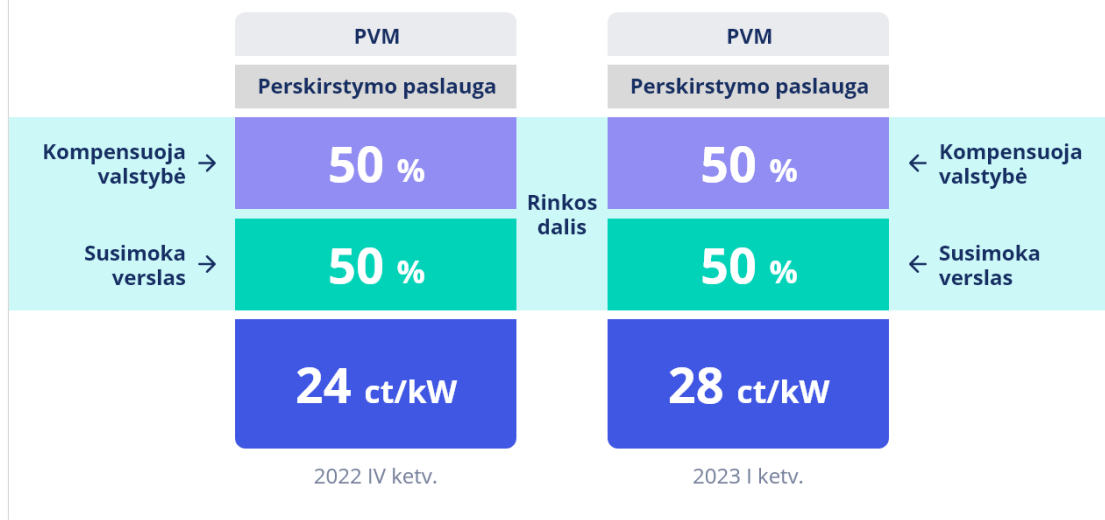


Parama verslui

Vyriausybė patvirtino subsidijų verslui mokėjimo tvarką už elektros energiją nuo spalio 1 d. Įmonėms bus kompensuojama 50 % elektros energijos kainos dalies virš 240 Eur/MWh paskutinį šių metų ketvirtį. Kitų metų pirmąjį ketvirtį riba bus keliama iki 280 Eur/MWh.

Subsidijuojami gali būti apie 139 000 nebutinių vartotojų, kurie suvartoja ~7,8 TWh elektros energijos per metus. Paramai skiriama 446 mln. eurų. Jei elektros energijos kaina rinkoje per minėtą laikotarpį išsilaikytų tokia, kokia susiformavo spalį, subsidijų gali ir neprireikti. Plačiau ir atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus skaitykite [čia](#).

Elektros energijos kainų augimo kompensacinis modelis: **valstybė padengia 50% augimo**



Neigiamas VIAP įkainis

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT) 2023-iesiems metams nustatė neigiamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) kainą, t. y. minus 0,78 Eur/kWh. Vartotojams numatoma grąžinti iš viso 95,4 mln. eurų sukauptų lėšų.



Nukeltas III elektros rinkos liberalizavimo etapas

Seime priimtos įstatymo pataisos – III rinkos liberalizavimo etapas (iki 1000 kWh suvartojimo per metus) nukeliamas iki 2026 m. sausio 1 d. Tai reiškia, kad būtiniai vartotojai bei bendrijos, daugiabučių namų administratoriai ir kt., kurie turi III etapo objektų ir už persiuntimo paslaugą atsiskaito buitinių vartotojų tarifais, turi teisę grįžti į

visuomeninį tiekimą ir iki minėtos datos elektros energiją įsigyti iš visuomeninio tiekėjo.

DUJOS

„GET Baltic“ gamtinių dujų biržos
Lietuvos prekybos aikštelėje
BGSİ indeksu [kaina](#)

51 % ↓
nuo praėjusio mėn.



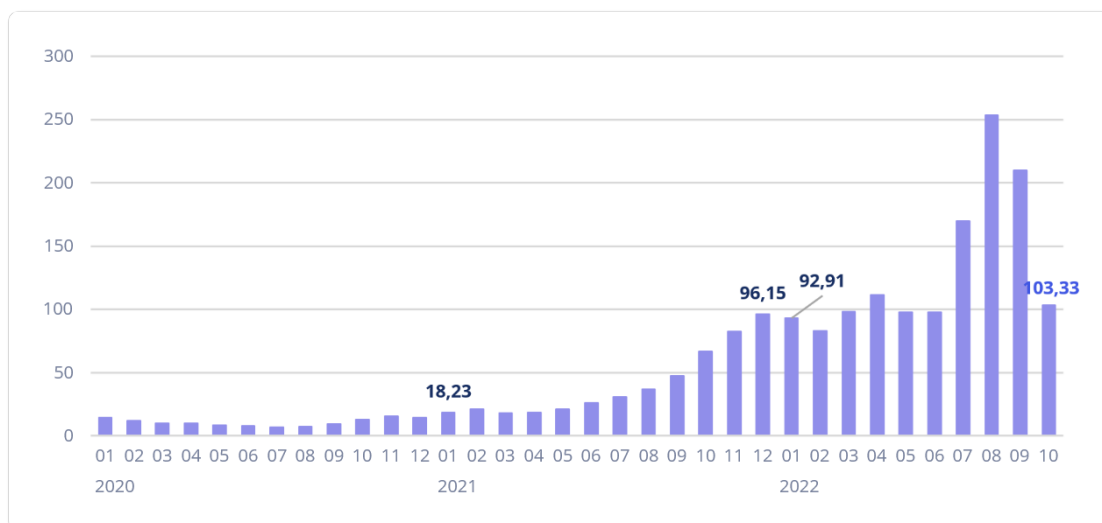
SPALIS

103,33 Eur / MWh

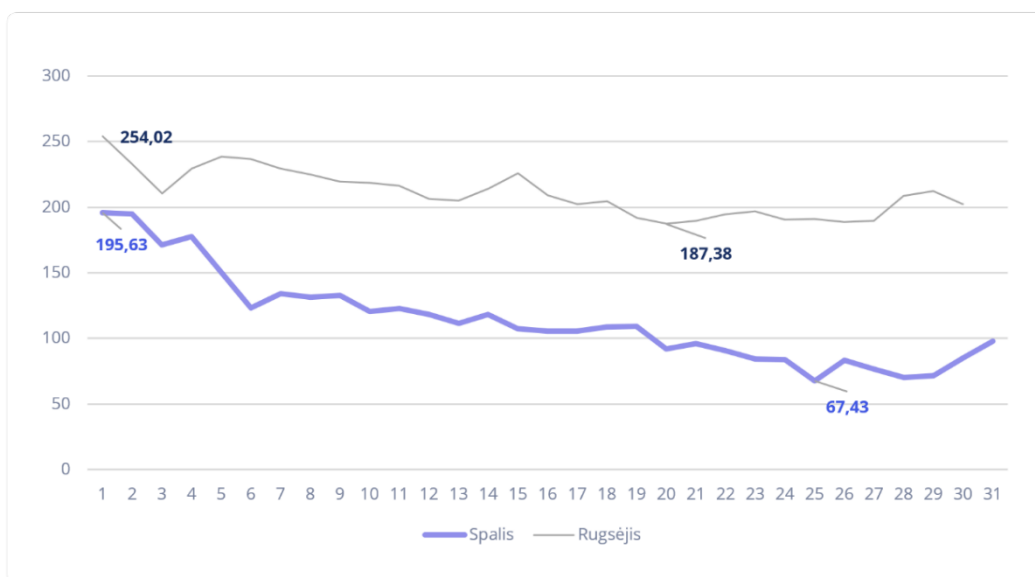
RUGSĖJIS

209,83 Eur / MWh

Dauguma „Ignitis“ verslo klientų gamtines dujas perka vadovaudamiesi gamtinių dujų biržų indeksu: Nyderlandų TTFI ir Baltijos šalių BGSİ Lietuvos kainų zonos kainomis, susietomis su didmenine rinka. Pastarojo indekso dinamika:



Vidutinė spalio mėnesio dienos „GET Baltic“ biržos [kaina](#) Lietuvos kainų zonoje



Spalį **aukščiausia** gamtinių dujų kaina buvo **195,63 Eur/MWh** (spalio 1 d.), o **žemiausia** – **67,43 Eur/MWh** (spalio 25 d.). Kas lėmė kainų pokyčius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Gamtinių dujų kainų mažėjimas – pagrindinės priežastys



Stiprų dujų kainų kritimą sąlygojo kelios esminės priežastys:

Ženklaus gamtinių dujų vartojimo kritimas Europos dujų rinkoje. Europos Komisija skelbia, kad šių metų II ketvirtį ES šalių gamtinių dujų paklausa sumažėjo 16,3 % (14 mlrd. m³), lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai. Tarptautinė Energetikos Agentūra prognozuoja, kad šiemet Europoje dujų paklausa kris apie 50 mlrd. m³, lyginant su 2021 m. Tai būtų didžiausias gamtinių dujų vartojimo kritimas Europos istorijoje.

Europos požeminės gamtinių dujų saugyklos užpildytos beveik iki technologinių limitų. Spalio 26 d. duomenimis jų užpildymas siekia 94 % – Vokietijoje 98 %, Prancūzijoje net 99,7 %.

Itin aukštas suskystintų gamtinių dujų (SGD) importo lygis į ES. „Ignitis“ prognozuoja, kad šiemet ES šalys padidins SGD importą apie 50 mlrd. m³, lyginant su praėjusiais metais. Tuo tarpu, norvegiškų dujų tiekimas į ES padidės apie 6 mlrd. m³, o dujų tiekimas iš Azerbaidžano į ES per TAP dujotiekį papildomais padidės 2,5–3 mlrd. m³. Šios priežastys leido rinkai „lengviau atsipūsti“ nepaisant to, kad rusiškų dujų tiekimas per šių metų devynis mėnesius į ES krito apie 50 mlrd. m³.

Šiltesni rudeniški orai, lyginant su vidutine oro temperatūra pernai tuo pačiu metu.



TTF indekso kainos lygis

Geriausiai gamtinių dujų kainos lygį Europoje atspindintis ateities sandorių rinkoje ICE Nyderlandų gamtinių dujų indeksas TTF lapkritį sumažėjo 33 %, lyginant su šių metų spalį taikyta kaina. Dėl gerai užpildytų Europos dujų saugyklų, krentančio dujų vartojimo ir prognozuojamo pirmos šiltos lapkričio pusės galima tikėtis nedidelių kainos korekcijų.



Dujotiekio „Nord Stream I“ pabaiga

Ekspertų vertinimu, po rugsėjo mėnesį įvykusių „Nord Stream I“ dujotiekio sproginų, šiuo dujotiekio dujos techniškai niekada nebegalės tekėti, nes jis sugadintas neatitaisomai.

Ateities tendencijos

Dėl situacijos Ukrainoje ypatingai sudėtinga prognozuoti kainas, nes rinka labai įsitempusi ir nestabili:



Atidėtas dujų rinkų sujungimas su Suomija

Baltijos šalių ir Suomijos reguliatorių sprendimu buvo atidėtas FinEstLat ir Lietuvos dujų rinkų sujungimas iki 2024 m. spalio mėn. Tai lėmė stipriai besikeičiančios Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkos, kurioms reikia vėl iš naujo įvertinti prielaidas, kaip galėtų veikti vieninga sujungta rinka. Daugiau informacijos [čia](#).



Svarbu!

Informuojame, kad Vyriausybei pakeitus [Gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo](#) nuostatas, buvo patikslintas gamtinių dujų tiekimo ribojimo ir nutraukimo grupių suskirstymas, aktualus sutrikus gamtinių dujų tiekimui į Lietuvos Respublikos teritoriją.

Pagrindiniai pokyčiai:

Gamtinių dujų ribojimo ir nutraukimo prioritėtinė tvarka taikoma nebe gamtinių dujų pristatymo vietas, o įmonės lygmeniu.

Papildytas pažeidžiamų vartotojų grupių sąrašas.

Pokyčiai įgyvendinti automatiškai. Su aktualia Jūsų įmonei priskirta pažeidžiamų vartotojų grupe galite susipažinti mūsų [savitarneje](#), pasirinkę *Sutartys -> Priedas Nr. 1*.

IGNITIS naujienos



„Ignitis“ pirmasis Lietuvoje importuoja biometaną

„Ignitis“ lapkričio mėnesį pradeda importuoti biometaną, kurį teks verslo klientams. Pirmoji biometaną įsigys UAB „SG dujos“.

[Skaitykite plačiau](#)

Ar žinojote, kad...

Rugsėjo pradžioje Vyriausybė viešojo sektoriaus institucijoms išklė tikslą per artimiausius dvejus metus elektros vartojimą sumažinti 20 %. Rugsėjo mėnesio elektros suvartojimo duomenys rodo, kad viešojo sektoriaus įstaigos Turto banko valdomuose pastatuose elektros energijos sunaudojo 20 % mažiau nei tuo pačiu metu pernai.

Dėl Rusijos atakų Ukraina spalio mėnesį patyrė pirmus nacionalinio lygio elektros energijos tiekimo trikdžius, trukusius nuo kelių valandų iki kelių parų. Gyventojų prašoma riboti elektros energijos vartojimą nuo 7 iki 23 val. Rusijos oro atakos pažeidė apie 30 % jėgainių.